

вечерње
НОВОСТИ

Ima seoba, ali i smrti

M. KODEMO | 03. jul 2004. 19:20 | Komentara: 0

Roman Crnjanskog je sudbinski, srpski i svetski, roman o nomadima, o stradanju, propadanju, vaskrsavanju, govorio je Petrović, prilikom snimanja "Seoba".

Препоручите 0

Подели

Tweet

G+

NIJE se mnogo usrećio jedan od naših najvećih filmskih režisera Aleksandar - Saša Petrović ekranizacijom "Seoba" Miloša Crnjanskog, tačnije prvog dela ovog dvodelnog romana koji i mi objavljujemo u sredu u Ediciji "Novosti".

Desetak godina je sanjao Petrović o tome da prenese ovaj veliki roman na filmsko platno, i kada je konačno u tome uspeo, uz mnoga muka i saplitanja od ljubomornih i zlonamernih, morao je da čeka nekoliko godina da ga prikaže publici. Snimio ga je 1989, a film je prikazan premijerno za našu publiku u Centru "Sava" 28. aprila 1994. godine, nekoliko meseci pre njegove smrti!

Jedan novinar je u vreme premijere konstatovao da je film završen u mirnodopsko vreme, a da se prikazuje u krajnje dramatičnoj situaciji po srpski narod, i da rečenica pisca "Ima seoba, smrti nema", sada dobija novo značenje...

- Sada se ta sentenca Miloša Crnjanskog odista pojavljuje u jednom novom svetlu. I mogu da vam kažem da sam ja, sticajem okolnosti, pre nego što su se te smrti ovde pojavile, ovakve kakve su, u ovom našem balkanskom, jugoslovenskom, srpskom podneblju, vršio izvesne fabulativne izmene - ne iz nekih praktičnih razloga, nego iz čisto dramskih, umetničkih - koje akcentuju taj rat - rekao je tada Petrović. - I "Seobe" su sada film o tragičnoj sudbini srpskog naroda, o njegovoj patnji i stradanju. To se sada vidi, još je jače istaknuto i još više vezano i za glavnu ličnost, i za čitav narod srpski. S te strane, film je aktuelniji nego što bio bio pre četiri godine...

Film je rađen kao jugoslovensko-francuska koprodukcija, bolje rečeno, obrnuto, jer su Francuzi dali svom cenjenom sunarodniku i nosiocu Legije časti Petroviću, rođenom Parižaninu, i novac i glumce, poput Avtandila Maharadzea (Vuk Isaković), Izabelu Iper (Dafina Isaković), Rišara Berija (Arandđel), Bernara Blijea, Erlanda Jozefsona. Naš Dragan Nikolić je, u jednoj od svojih najboljih uloga, tumačio Pavla Isakovića, a Miki Manojlović je zbog znanja francuskog igrao lik Arnolda de Sabranta...

Takođe, naš poznati režiser, ali i izvrsni publicista Boro Drašković, koji je pratilo nastajanje filmskih "Seoba", napisao je nadahnuti feljton sa snimanja.

Petrović mu je tada još rekao ovo:

- "Seobe" su bile neka moja mladalačka ljubav. Crnjanski i ja smo često razgovarali. I prva misao koja mi pada danas na pamet jeste prolaznost koja nas, eto, sprečava da mu još za života poklonimo ovaj film, inspirisan njegovim velikim romanom. Romanom sudbinskim, romanom srpskim, jugoslovenskim, svetskim, romanom o nomadima, romanom o stradanju, pa propadanju, vaskrsavanju, romanom o životu...

Snimanje filma bilo je neprestano preplitanje života i literature. Petrović, koji je godinama bio na "crnoj" listi mnogih aktuelnih vlasti, i doživeo krajem snimanja "Seoba" najveću ličnu tragediju (gubitak sina jedinca), napisao je pet godina kasnije, otvoreno pismo svojoj glavnoj glumici Izabeli Iper (objavljeno u "Kaje di cinema"), u kojem piše:

"Godine 1988, ekipa filma 'Seobe', Tvoja i moja, snimala je scenu osvajanja Saverna u ratu između Francuske i Austrije godine 1747. Ulogu grada Saverna igrao je jugoslovenski grad Vukovar. Naša filmska vojska koju je sačinjavalo više stotina statista, bila je sastavljena od građana Vukovara, pa su, kao i u tom gradu, trećinu naše vojske činili Hrvati, drugu trećinu Srbi, a poslednju Mađari, Slovaci i nekoliko Nemaca. Ovu vojsku predvodio je jedan Gruzijac, naš dragi Avtandil Maharadze. U ovom ratu učestvovali su i Bernar Blije i Rišar Beri, dok si ti, draga Izabel, čekala na obali Dunava završetak besomučnog filmskog rata. Naša 'filmska vojska' zauzela je Savern Vukovar za tri dana - niko nije poginuo, čak nije bilo ni ranjenih, nijedna kuća nije razrušena. Godine 1992, jugoslovenska vojska sa 300 tenkova opsedala je Vukovar tri meseca! A kada ga je zauzela, grad je bio potpuno razrušen.

Danas, razne komšije trude se da utvrde ko je ubio više nevinih ljudi. Zaključak: Bolje je snimati filmove nego ratovati... Živeo film, dole rat!"

U poslednjem intervjuu, neobjavljenom za života, Petrović književniku Drašku Ređepu (koji je imao i epizodu u "Seobama"), između ostalog, kaže:

"Da se podsetimo one sentence: Ima seoba. Smrti nema. Time hoće da se kaže da se sve menja, i da je u menjanju bit stvari. Crnjanski je, mislim, ogromnim konglomeratom seljenja, kako bih rekao, seljenja kroz putovanja, kroz menjanja sredina, država, seljenja kroz psihologiju, seljenja kroz ljude, kroz odnose među ljudima, pokazao da je sve jedna velika vrteška. Koja ne prestaje da se okreće, da je sve jedna igra u kojoj ima seoba, smrti nema..."

Serija

RTS je u aprilu 1994. prikazao dve završene epizode serije "Seoba" (po prvoj knjizi romana), koja je trebalo da ima osam nastavaka. Ostalo je nesnimljeno oko 35 odsto materijala, za šest preostalih epizoda.

Neobjavljeni materijal je još za života grubo montirao sam Petrović, sa svojim saradnicima Vuksanom Lukovcem i Mirom Kićović, a Petrovićeva udovica gospođa Branka Petrović je nedavno, kako sama kaže, uz veliku pomoć prijatelja (Đorđa Lazina i Božidara Radenkovića) štampala taj materijal na DVD, sa namerom da se, makar na ovaj način, sačuva od zaborava jedan veliki i lep napor.

Vesti iz Rubrike

"u

[DRUG MIJE
ALEKSIĆA: Lažu
kada kažu da je on](#)

[Vladimir Kecmanović:
Svet će se suočiti sa
novim Hitlerom](#)

[POZORIŠNA
KRITIKA: Sva čuda,
osim reforme](#)

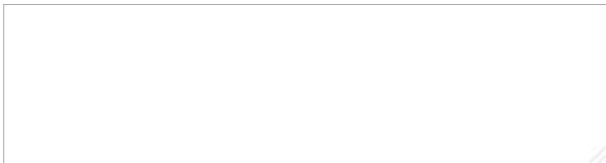
[Dejan Ulardžić:
Zapisujem vreme
kome živim!](#)

Pošaljite komentar

Ukoliko ne želite da popunjavate polja za ime, email i kod sa slike, [prijavite se](#).

Ime ili nadimak

E-mail

Komentar

Preostalo karaktera: 500

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

Izračunajte

=

Uslovi objave [Prihvatom uslove objave komentara](#)